

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2001-2002

18 oktober 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de statutaire toestand van de ziekenhuisscholen in Vlaanderen

Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van de heer Johan Demol tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over Nederlandstalige scholen in Brussel

Vraag om uitleg van de heer André Moreau tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de uitvoering van CAO-V in het onderwijs, terugbetaling door de wetgever van de kosten voor het openbaar vervoer van en naar het werk evenals de fietsvergoeding

Vraag om uitleg van de heer André Van Nieuwkerke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de time-outprojecten

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de sluiting van scholen in Gent naar aanleiding van betogingen op 19 oktober 2001

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de lage instroom in de opleidingen verpleegkunde

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de moeilijkheden die scholen ondervinden om te kunnen voldoen aan door de overheid opgelegde niet-onderwijsgebonden financiële verplichtingen

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Donderdag 18 oktober 2001

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De interpellatie wordt gehouden om 15.33 uur.*

Interpellatie van mevrouw Veerle Heeren tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de statutaire toestand van de ziekenhuisscholen in Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Heeren tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de statutaire toestand van de ziekenhuisscholen in Vlaanderen.

Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, bij de voorbereiding van deze interpellatie heb ik gemerkt dat de voorbije jaren de statutaire toestand van de ziekenhuisscholen herhaaldelijk aan bod is gekomen in deze commissie. Op technisch-juridisch vlak is het dan ook geen eenvoudige materie.

Bij de bespreking van deze aangelegenheid moet onze eerste bekommernis het belang van het kind zijn. Het verdrag over de rechten van het kind vermeldt dat elke staat het recht van het kind op onderwijs moet erkennen. De VLOR stelde in 1996 al dat 'zieke kinderen uit het gewoon of buitengewoon basis- of secundair onderwijs het recht verwerven op onderwijs van zodra blijkt dat het onderbreken van de ontwikkelingsbegeleiding ernstige gevolgen kan hebben voor het normaal verderzetten van het leerproces'. Een ziek kind heeft niet alleen recht op onderwijs, maar ook op ziek zijn.

Het verbaasde me dan ook toen ik tijdens een stage op een kinderpsychiatrische dienst vernam dat het in mijn provincie onmogelijk is om regulier onderwijs aan te bieden aan kinderen en jongeren

die als regelmatige leerlingen zijn ingeschreven in het gewoon of buitengewoon kleuter-, lager of secundair onderwijs, en die omwille van medische zorgen gedurende verschillende maanden geheel of gedeeltelijk op de dienst in kwestie verblijven.

Het gaat natuurlijk om een zeer heterogene groep van kinderen die ernstig psychisch lijden. Het probleem stelt zich nog acuter in de provincies waar door programmatie- en rationalisatienormen geen aangepast onderwijs kan worden ingericht. Met name in de provincies West-Vlaanderen en Limburg bestaat momenteel geen ziekenhuisonderwijs. De regelgeving inzake rationalisatie en programmatie in het buitengewoon onderwijs bepaalt dat uitsluitend aan een universiteit met een volledige faculteit geneeskunde één school voor buitengewoon onderwijs van het type 5 mag worden ingericht.

Het probleem stelt zich des te scherper gezien de recente beslissing van de federale regering om het aantal plaatsen in de kinderpsychiatrische diensten in Vlaanderen uit te breiden. Voor mijn regio betekent dit dat er 40 residentiële opvangmogelijkheden bijkomen. Dat is vanzelfsprekend lovenswaardig. Ik vraag me evenwel af hoe het recht op onderwijs van de betrokkenen zal worden ingevuld.

Op mijn stageplaats is geprobeerd om dit probleem op een creatieve manier op te lossen. Het ziekenhuis heeft zelf iemand aangeworven. Deze dame verricht heel goed werk. Ik ben ervan overtuigd dat veel mensen in haar situatie verkeren. Ze werken in heel moeilijke omstandigheden, en zijn niet in staat om alle kinderen die voor een lange periode zijn opgenomen het onderwijs te verschaffen waarop ze recht hebben.

In mijn zoektocht naar meer informatie heb ik gemerkt dat er al eerder over de ziekenhuisscholen is

Heeren

gepraat, maar dat daarbij tot nog toe weinig aandacht is besteed aan de kinderpsychiatrische diensten.

Het overlegplatform van de Vlaamse kinderpsychiatrische diensten heeft interessante cijfers gepubliceerd over deze problematiek. Ik vermoed dat alle commissieleden deze brochure ontvangen hebben.

**Bestaande
ziekenhuisscholen 1999**

School	Aantal kinderen	School-dagen	Gemiddelde aanwezigheid	Admin. omkadering	Lestijden directie
Pulderbos	100	8789	47	19	4
Gent Lager	306	5580	31	19	12
Gent Secundair	166	2700	15		
Antwerpen Lager	914	12759	72	19	0
Antwerpen Secundair	?	5220	29		
Leuven Lager	933	14583	50	19	4
Leuven Secundair	?	6480	36		
De Bijtjes	85	9095	49	16	4
Totaal	2504	65206	329	92	24

**Simulatie scholen in
kinderpsychiatrische
diensten 2001**

School	Aantal kinderen	School-dagen	Gemiddelde aanwezigheden	Admin. Omkadering	Lestijden directie
Sancta Maria	78	4272	23	19	12
Sint-Jozef Bilzen	77	4272	23	19	12
Sint-Jozef Pittem	84	3837	21	19	12
De Korbeel	55	2796	15	19	18
Lucas Jozef	106	3835	21	19	12
U.C. Sint-Jozef	140	8499	45	19	4
De Kaap	97	5691	30	19	12
Totaal	637	33202	178	133	82

Heeren

Populatie binnen de Kinderpsychiatrische diensten (aantal leerlingen)

	Binnen zone van 10 km	Binnen zone van 20 km	Binnen zone van 30 km	Binnen zone van 40 km	Binnen zone van 50 km	Onbekend	Totaal
Vlaanderen absolute cijfers	158	150	245	81	63	14	711
procentueel	22	21	34	12	9	2	
Kleuteronderwijs (= 3% van totaal)	9	5	3	1	4	1	23
10-Gewoon kleuteronderwijs	7	5	3	1	4	1	21
13-BuKO Type 3	1						1
14-BuKO Type 4	1						1
Lager onderwijs (= 20% v. totaal)	43	23	47	20	9	2	144
20-Gewoon lager onderwijs	28	14	25	12	6	2	87
21-BuLO Type 1	5	3	9				17
22-BuLO Type 2	1		2	1	1		5
23-BuLO Type 3	6	2	5	5	2		20
27-BuLO Type 7		1					1
28-BuLO Type 8	3	3	6	2			14
Secundair onderwijs (= 74% v. tot.)	105	120	191	56	50		522
30-ASO	18	29	49	10	8		114
31-KSO	3	5	11	4	2		25
32-TSO	20	30	45	14	7		116
33-BSO	33	27	55	17	20		152
34-DBSO/leercontract	11	13	4	8	3		39
35-SO					1		1
41-BuSO OV 1		3	6	1	3		13
42-BuSO OV 2	1	1	3		1		6
43-BuSO OV 3	19	12	17	2	5		55
44-BuSO OV 4			1				1
Andere (= 2% van totaal)	1	2		4		7	14
50-Andere	1	2		4		7	14
Onbekend (= 1% van totaal)			4			4	8
0-Onbekend			4			4	8

Bron : Overlegplatform Vlaamse Kinderpsychiatrische diensten Vlaanderen

Deze gegevens maken duidelijk over hoeveel kinderen het gaat. Informatie over de ziekenhuisscholen wordt vergeleken met cijfergegevens over de kinderspsychiatrische diensten. Volgens een extrapolatie van de aantallen van 1999 zouden in 2001 in totaal 2.504 kinderen in de ziekenhuisscholen onderwijs krijgen, voor ongeveer 65.000 schooldagen. Gemiddeld zijn er 329 kinderen aanwezig in de ziekenhuisscholen.

Heeren

Een simulatie voor de kinderpsychiatrische diensten wijst uit dat in eventuele nieuwe scholen voor deze doelgroep in totaal 637 kinderen terecht zouden moeten kunnen, voor in totaal ongeveer 33.200 schooldagen. Gemiddeld zouden in deze scholen 178 kinderen aanwezig zijn. Dat het aantal schooldagen relatief hoog ligt, wordt verklaard doordat kinderen vaak een langere periode in deze diensten verblijven, gemiddeld 2 à 6 maanden. In algemene ziekenhuizen blijven kinderen doorgaans minder lang.

Vaak wordt gezegd dat de kinderpsychiatrische diensten zich maar tot de thuisscholen moeten wenden voor onderwijs voor hun patiënten. De kinderen die in dergelijke diensten worden opgevangen, wonen echter meestal niet in de onmiddellijke nabijheid ervan. Van de 711 leerlingen die momenteel in de kinderpsychiatrische diensten verblijven, woont 34 percent op een afstand van 20 tot 30 kilometer van de dienst. Het is niet zo vanzelfsprekend om de thuisscholen in hun onderwijs te laten voorzien. Daarbij is het grootste deel van deze kinderen leerplichtig in het secundair onderwijs.

Tijdens mijn stage heb ik het belang van een multidisciplinaire aanpak opgemerkt. Onderwijs is slechts een van de vele zaken die van tel zijn in de psychiatrische kinderopvang. Het is heel belangrijk dat er een leerkracht aanwezig is op de teamvergaderingen in deze diensten. De inbreng van die leerkracht is zeer waardevol.

Het gaat om kleine klassen, met leerlingen die allemaal een individuele hulpvraag hebben en psychisch ziek zijn. Dat zijn bijzondere omstandigheden die doorgaans afwezig zijn in het onderwijs aan kinderen in algemene ziekenhuizen. Er moet rekening worden gehouden met de individuele hulpvraag en onderwijsnood. Ouders en kinderen moeten ook advies krijgen over heroriëntering na het verlaten van de kinderpsychiatrische dienst. Een goede begeleiding achteraf is heel belangrijk. Ik herkende heel wat zaken uit het GON-systeem, waarin ook veel aandacht wordt besteed aan nazorg voor de jongere.

De overheid moet toegeven dat er een heel bijzonder probleem is ontstaan, en moet zoeken naar een oplossing. De wachtlijsten van de kinderpsychiatrische diensten worden jammer genoeg steeds langer. De problemen in onze samenleving worden blijkbaar acuter, en de hulpvraag neemt toe. Het heeft geen zin om de politiek daarvan de schuld te

geven. Dit is veeleer een signaal dat er iets schort aan het waardenpatroon van onze samenleving.

Het overlegplatform heeft een conventie voorgesteld voor een toekomstige onderwijsstructuur in de K-diensten. Eén medisch centrum of een samenwerkingsverband van verschillende medische centra zou de mogelijkheid moeten krijgen om een type 5-school op te richten op een of meerdere plaatsen. Deze samenwerkingsverbanden zouden regionaal georganiseerd moeten zijn. Mijns inziens hoeven ze in eerste instantie niet noodzakelijk provinciaal georiënteerd te zijn. Sommige bestaande ziekenhuisscholen zijn wellicht best in staat om over de provinciegrenzen heen te werken. Een goede spreiding over Vlaanderen is evenwel heel belangrijk.

In deze conventie moet worden opgenomen dat er niveau-overschrijdend zal worden gewerkt en dat er minimum 40 rechtmatige leerlingen moeten zijn. Aangezien deze leerlingen voor een lange periode in de betrokken diensten verblijven, moet in de conventie worden vermeld dat als basis voor de berekeningen de periode moet worden genomen waarin het hoogste aantal leerlingen aanwezig is. Persoonlijk betwijfel ik of die bepaling relevant is, gezien de lange wachtlijsten voor kinderpsychiatrische opvang. In de conventie moet verder staan dat er zal worden voorzien in een basisequipe en een gegarandeerd aantal lesuren.

De structuur van ons onderwijssysteem in aanmerking genomen, zal het wellicht niet eenvoudig zijn om creatieve oplossingen te vinden. Wat het basisonderwijs betreft, is het niet zo moeilijk een onderwijzeres of een onderwijzer te vinden die er dankzij goed overleg met de thuisschool voor kan zorgen dat de leerlingen niet teveel achterstand oplopen. In het secundair onderwijs is dat veel minder vanzelfsprekend, zeker voor praktijkgerichte vakken uit het technisch- of het beroepsonderwijs.

In 1999 heeft de VLOR een zeer goed advies bekendgemaakt over de type 5-scholen, waarin de knelpunten duidelijk worden aangegeven. De VLOR was van mening dat er werk moet worden gemaakt van de mogelijkheid om aan een medische instelling een type 5-school op te richten die werkt met een schoolequipe.

Mevrouw de minister, wat is uw mening over dit voorstel voor een conventie? Ziet u andere mogelijkheden? Bent u bereid om in elke provincie steun te bieden aan een ziekenhuisschool georiënteerd op de kinderpsychiatrische diensten?

Heeren

Welk tijdschema zal hierbij worden gehanteerd ? Aangezien de K-diensten elke dag de klok rond werken, hoeft dit dossier niet aan een bepaald schooljaar te worden gekoppeld.

Tot slot, is de minister bereid om voor de type 5-scholen per provincie in een degelijke omkadering, eventueel gemoduleerd per aantal leerlingen, te voorzien ?

De timing is in deze kwestie van groot belang. Voor het zomerreces heeft de minister in haar antwoord op een vraag om uitleg van de heer Martens een tipje van de sluier opgelicht. De minister heeft toen verklaard dat ze hier rekening mee zou houden bij het opstellen van de begroting 2002. Ik ga ervan uit dat we de begroting binnen een tweetal weken zullen ontvangen. Ik veronderstel dat dit al is goedgekeurd. Kan de minister de genomen beslissing misschien even toelichten ? Deze toelichting zou de vele kinderen die momenteel in de kinderpsychiatrie verblijven een perspectief kunnen bieden.

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mijnheer de voorzitter, ik wil me aansluiten bij de vraag van mevrouw Heeren. Kinderen die in een ziekenhuis verblijven, bevinden zich in een bijzondere situatie. Ik heb ooit een ziekenhuisschool bezocht. Ik heb me toen laten vertellen dat de stimulansen die onderwijs biedt een belangrijk element vormen in het genezingsproces van kinderen. Dit staat los van het recht op onderwijs.

Het contact met de thuisscholen verloopt niet steeds even eenvoudig. De kinderen komen uit verschillende scholen en gebruiken vaak verschillende leerboeken. De lesgevers proberen aansluiting te vinden bij het onderwijs dat de kinderen al hebben gekregen. Dit betekent haast dat individuele leertrajecten moeten worden afgelegd.

Binnen de kinderpsychiatrische diensten en de ziekenhuisscholen leeft de vraag om meer omkadering te krijgen. Op die manier zouden ze immers een grotere creativiteit kunnen ontwikkelen.

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, ik ben het eens met de heer Ramon. Het is niet de eerste keer dat deze problematiek hier wordt besproken. Tijdens de vorige legislatuur hebben verschillende parlementsleden, waaronder ikzelf, hier

al vragen over gesteld en interpellaties over gehouden. Ik herinner me tevens dat verschillende parlementsleden ziekenhuisscholen hebben bezocht. Zo was ik aanwezig bij de opening van de nieuwe afdeling van Gasthuisberg.

Te vaak krijgen we het signaal dat er nog steeds problemen zijn. Aangezien ik weet dat de minister deze bekommernis deelt, ben ik zeer benieuwd naar haar antwoord. Ik kan het niet beter verwoorden dan de voorgaande sprekers, maar het betreft hier in elk geval een belangrijke problematiek die om een spoedige oplossing vraagt.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, ik deel de bekommernis van de vorige sprekers. Ik ben me bewust van het feit dat dit specifieke probleem steeds groter wordt. In de loop van de voorbije jaren hebben de K-diensten een bepaalde expertise ontwikkeld. Bovendien speelt de maatschappelijke context hierin een belangrijke rol.

In de K-diensten verblijven heel wat jongeren die nood hebben aan onderwijs. De klassieke onderwijssector is niet of onvoldoende in staat om deze nood te lenigen. Ook het systeem van de ziekenhuisscholen kan de vraag van deze jongeren niet beantwoorden.

Het betreft hier uiteraard een zeer verscheiden problematiek. Op plaatsen met een hoge concentratie langdurig zieke jongeren, kan een ziekenhuisschool een oplossing bieden. Op plaatsen waar minder jongeren verblijven, is een ziekenhuisschool soms onvoldoende flexibel.

Ik ken de problematiek. Ik heb zelf een aantal K-diensten bezocht. Bovendien hebben mijn medewerkers en een aantal mensen in de administratie al geruime tijd contact met de vertegenwoordigers van de K-diensten. Samen zoeken ze een flexibele oplossing voor de bestaande onderwijsproblemen.

Ik heb vroeger al aangekondigd dat ik op dit vlak de nodige initiatieven zou nemen. In de beleidsnota Buitengewoon Onderwijs heb ik hier al enige aandacht aan geschonken. Ondertussen heb ik de administratie de opdracht gegeven om reglementaire teksten voor te bereiden die het de K-diensten zo gemakkelijk mogelijk moeten maken. Aangezien deze teksten zich nog in een ontwerpfase bevinden, wil ik hier niet teveel in detail treden. Ik wil wel even de uitgangspunten overlopen die de

Vanderpoorten

basis van het beleid zullen vormen. De doelgroep bestaat uiteraard uit alle leerplichtigen die omwille van een fysieke of een psychische problematiek langdurig of veelvuldig afwezig zijn van hun thuis-school. De finaliteit is het verstrekken van onderwijs, met het oog op het beperken van de achterstand en het voorbereiden van de integratie of de reïntegratie in het normale schoolmilieu, op vraag van de ouders en met respect voor de gestelde lichamelijke en psychische problematiek. Vaak gaat het om kinderen die langdurig afwezig zijn. Kinderen die het slachtoffer van een ongeval zijn geworden, verblijven meestal voor een kortere periode in een ziekenhuisschool.

Met het oog op de consequenties van de reeds aangehaalde uitgangspunten wil ik nu proberen om de concrete vragen van mevrouw Heeren te beantwoorden. Een van de uitgangspunten is dat een jongere die in een instelling verblijft in de eerste plaats moet werken aan de problematiek waarvoor hij in die instelling zit. Hij heeft het recht om ziek te zijn. Het onderwijs dat aan de betrokken jongere wordt verstrekt, moet met andere woorden inhoudelijk en organisatorisch binnen zijn behandeling passen. Het moet bovendien uitgaan van de wens en van het engagement van de instelling om aan de jongere binnen de eigen muren onderwijs te geven.

Het is belangrijk dat elke instelling in staat wordt gesteld om de jongere vanuit de eigen organisatie het onderwijs te verstrekken dat hij nodig heeft. Dit betekent dat het onderwijs in de K-diensten zeer sterk moet kunnen verschillen op het inhoudelijke vlak, op het vlak van de intensiteit en wat de tijdstippen betreft waarop het onderwijs wordt gegeven.

Om die redenen lijkt het me niet wenselijk om te werken met ziekenhuisscholen die een regionale of provinciale verantwoordelijkheid dragen. Op het eerste zicht kan dit een flexibel systeem lijken, maar het organiseren van onderwijs vanuit een centraal punt zal die flexibiliteit net verhinderen. Tenslotte is er geen rechtstreekse band tussen de organisator van het onderwijs en de organisator van de medische verzorging. De centrale ziekenhuisschool zal zich genooddacht zien om met zeer strakke schema's en uurtabellen te werken.

Ik zou liever elke instelling waar zich een groep jongeren bevindt in staat stellen om zelf flexibel onderwijs te organiseren. De vraag of hierbij met een conventie moet worden gewerkt, is in mijn ogen van secundair belang. Het opstellen van een

conventie is slechts een van de bestaande mogelijkheden. Andere mogelijkheden zijn overeenkomsten en het erkennen van bepaalde scholen. Het is nog te vroeg om deze vraag definitief te beantwoorden.

In de begroting 2002 is in een bescheiden bedrag van 19 miljoen frank voorzien. Deze middelen moeten het opstarten van de ziekenhuisscholen in K-diensten mogelijk maken. Het betreft hier nieuwe middelen, specifiek bedoeld voor de K-diensten.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veele Heeren : Als ik het goed heb begrepen, wordt er 19 miljoen frank uitgetrokken voor de K-diensten. Alleen de praktische organisatie van dit onderwijs is nog niet duidelijk.

Volgens de minister zijn de bestaande ziekenhuisscholen niet flexibel genoeg om op de vele vragen van de K-diensten in te spelen. Het hanteren van conventies wordt niet uitgesloten. Dit maakt het mogelijk om in de regio van een K-dienst met een specifieke school te werken.

In dit verband zou ik nog even willen verwijzen naar de VLOR, die in 1999 het gebruik van zogenaamde vliegende scholen heeft aanbevolen. Dit advies gaat over schoolequipes die in een bepaalde regio zeer flexibel kunnen worden ingezet.

Het verheugt me dat er aan deze problematiek wordt gewerkt. Ik zou graag van de minister vernemen welke timing ze voor ogen heeft. Er is daarnet verwezen naar het gelijkekansendecreet en naar de visietekst over het buitengewoon onderwijs. Ik ga ervan uit dat deze visietekst de nodige aanknopingspunten zal bevatten. De vraag is echter wanneer daadwerkelijk iets zal worden uitgevoerd. Wanneer zullen de mensen op het werkveld praktische resultaten zien en merken dat ze op de overheid kunnen rekenen ? Als we op de visietekst over het buitengewoon onderwijs moeten wachten, zal ik volgend jaar wellicht dezelfde interpellatie kunnen houden. Naar alle waarschijnlijkheid zal de visietekst op het einde van dit jaar worden ingediend en besproken. In het beste geval zal er vlak voor het begin van het volgende zomerreces een ontwerp van decreet voorhanden zijn. Indien de minister het hier niet mee eens is, moet ze me maar tegenspreken.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik denk niet dat er voor het einde van het lopende politieke jaar een ontwerp van decreet op tafel zal liggen. Dit betekent evenwel niet dat we de problematiek van het buitengewoon onderwijs gewoon voor ons uit schuiven. In het kader van de afgesloten CAO en van de begroting 2002 is in meer middelen voor het buitengewoon onderwijs voorzien. Dit betekent dat bijkomende initiatieven binnen het buitengewoon onderwijs mogelijk zullen zijn.

De visietekst zal uitgebreid moeten worden besproken en zal wellicht pas in de loop van het volgende politieke jaar in aanpassingen van bestaande decreten of in een bijkomend decreet worden omgezet. Dit betekent echter niet dat we de zaak voor ons uit schuiven.

We hebben de nodige contacten gelegd. In het kader van de begrotingsbespreking zullen we exacte bedragen naar voren schuiven. Het platform heeft voor de ondersteuning 13 miljoen frank gevraagd. Bovendien zal het opstellen van de teksten tijdens de begrotingsbesprekingen al verder gevorderd zijn. We zullen er rekening mee houden dat deze vraag wellicht weer aan bod zal komen. Het is alleszins de bedoeling om volgend jaar al werk te maken van een aantal initiatieven.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Ik ben blij met het door de minister aangehaalde bedrag. Tijdens de begrotingsbesprekingen zal ik hier zeker op terugkomen. De minister mag zich in elk geval al verwachten aan de vraag voor welke pilootprojecten dit geld zal worden gebruikt.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, Ik vind deze discussie uiterst boeiend. De minister heeft gezegd dat ze de zaken niet voor zich uit wil schuiven. Ik zou die uitspraak even in een historisch perspectief willen plaatsen. Ook bij het ontstaan van ons land, in 1830, waren er al psychisch en fysisch zieke kinderen. De heer Van Dijck heeft daarnet al naar de KUL verwezen. Deze universiteit bestaat al honderden jaren. Toch heeft Leuven zeer lang op een ziekenhuisschool moeten wachten.

Wie aan politiek wil doen, moet steeds realistisch blijven. We hebben deze problematiek al sinds 1830 voor ons uit geschoven. Ik geloof niet dat we dit op een paar jaar tijd kunnen oplossen. We zullen hiervoor veel meer tijd nodig hebben.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door mevrouw Heeren en door de heer Van Dijck werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan Demol tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over Nederlandstalige scholen in Brussel

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Demol tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over Nederlandstalige scholen in Brussel.

De heer Demol heeft het woord.

De heer Johan Demol : Mevrouw de minister, collega's, in de Fabrystraat in Sint-Lambrechts-Woluwe bevindt zich een Nederlandstalige school van het vrij basisonderwijs, met name 'de Voorzienigheid'. Deze Nederlandstalige school is zoals vele in Brussel een afscheuring van een Franstalige zusterinstelling, in dit geval 'la Providence'. Het schoolcomplex bevat dus zowel gebouwen en lokalen die werden toebedeeld aan de Franstaligen als aan de Nederlandstaligen.

Gezien het groeiend aantal leerlingen barsten vele Nederlandstalige scholen in Brussel uit hun voegen en zijn er verbouwingen en verruimingswerken nodig. Ook voor 'de Voorzienigheid' was dit nodig. In het voorjaar werd beslist om met de werken te beginnen. Alle nodige administratieve formaliteiten werden vervuld. Gezien de te nauwe ingang van de school was een kraan vereist om leggers en beton vanop de straat over te brengen naar de werf. In de loop van augustus kreeg het gemeentebestuur van Sint-Lambrechts-Woluwe de toelating om de kraan in de Fabrystraat op te stellen. Daar het om een zeer smalle straat gaat, werd ze afgesloten voor voertuigenverkeer.

Demol

Begin september stond de kraan nog maar gedeeltelijk recht toen de werken werden stilgelegd door de burgemeester van Sint-Lambrechts-Woluwe, de FDF'er Georges Désir, een geïmmigreerde Waal die in de jaren zeventig populair geworden was dankzij het presenteren van de RTB-uitzending 'Visa pour le monde'. Hij liet de werken stilleggen door een politiebepsluit, onder het voorwendsel dat de kraan boven de school moet manoeuvreren, meer bepaald boven een Franstalig kinderdagverblijf. De burgemeester is lid, zelfs voorzitter van het schepencollege. Men kan zich afvragen waarom na het onderzoek van de technische diensten van de gemeente de toelatingen om de kraan te plaatsen niet werden geweigerd indien er enig gevaar bestond.

Er werd een procedure voor het gerecht gestart. Ondertussen liggen de werken stil en lopen ze vertraging op. Anderzijds blijft de Fabrystraat gesloten, en groeit daardoor misschien het ongenoegen van de omwoners ten opzichte van de Nederlandstalige school. De toestand is niet prettig voor leerlingen en onderwijzers. De Nederlandstalige kleuters moeten langs een modderig paadje hun klasjes vervoegen en de leerlingen van het lager onderwijs zitten opengepropt in tijdelijke lokalen.

U ziet dat in Brussel alles bij het oude is gebleven. Er is nog steeds geen communautaire vrede. De plagerijen van de Franstaligen ten aanzien van de Nederlandstaligen blijven gewoon doorgaan, in tegenstelling tot wat men beweert. De Vlaamse politici hebben dankzij de Lambermontakkoorden het klein beetje macht dat de Vlamingen in Brussel hadden, opgegeven om de postjes van de Vlaams-Brusselse politici te vrijwaren. Daardoor krijgen de Franstaligen helemaal vrij spel om de Vlamingen definitief weg te pesten uit Brussel.

Mevrouw de minister, gaat u iets ondernemen om deze vrije maar gesubsidieerde instelling bij te staan in haar actie tegen wat een misbruik van macht lijkt te zijn? Acht u het niet nuttig in de toekomst een of andere vorm van bijstand te organiseren voor het gesubsidieerd onderwijs, nu de Vlaamse instellingen in het algemeen door de Vlaamse politici aan hun lot worden overgelaten en blootgesteld worden aan de willekeur van de Franstalige heersers in het Brussels Gewest?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Naar aanleiding van uw vraag over het stilleggen van de bouwwerken in de gesubsidieerde vrije basisschool in de Fabrystraat in Sint-Lambrechts-Woluwe, heeft mijn administratie het schoolbestuur van de betrokken school gecontacteerd om over het door u geschetste probleem meer informatie in te winnen.

Er is inderdaad een bouwproject voor een nieuwe basisschool, in samenwerking met DIGO. Op een bepaald ogenblik is er, met de nodige vergunningen, gestart met het optrekken van een torenkraan. Een aantal omwonenden en verontruste ouders wier kinderen opgevangen worden in het kinderdagverblijf hebben hiertegen klacht ingediend. Zij waren, zoals u aangeeft, ongerust omdat de kraan over het kinderdagverblijf zou draaien.

De burgemeester van Sint-Lambrechts-Woluwe heeft dan inderdaad bij politiebepsluit de werken voor het opstellen van de kraan doen stilleggen. Tevens heeft hij een privé-firma de opdracht gegeven te onderzoeken of er gevaar was voor de veiligheid van de omwonenden. Dit onderzoek is ondertussen afgerond. Begin oktober heeft de burgemeester beslist dat de werken mochten worden hervat mits er aan de veiligheidsvoorwaarden wordt voldaan.

Volgens de afgevaardigde van het schoolbestuur was er geen sprake van een communautaire kwestie, maar heeft de burgemeester gehandeld zoals de uitoefening van zijn ambt dit betaamt. Het schoolbestuur heeft het optreden van de burgemeester niet beschouwd als een misbruik van macht.

De voorzitter : De heer Demol heeft het woord.

De heer Johan Demol : Ik dank u, mevrouw de minister. Op mijn tweede vraag hebt u geen antwoord gegeven. Denkt u dat het niet nodig is om in Brussel de zaken in het algemeen op te volgen? De Franstaligen zullen zich uiteraard verdedigen door te zeggen dat er zeker en vast geen communautaire strijd aan de gang is, maar voor de mensen op het terrein lijkt de situatie toch helemaal anders. Het lijkt veeleer om plagerijen te gaan. Dit was maar een voorbeeld, maar ik denk dat zulke dingen nog kunnen gebeuren in het Brussels Gewest.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik kan alleen maar zeggen dat in dit geval het schoolbestuur zelf nogal neutraal reageerde. Het meende dat het geen communautaire kwestie was. Voor het overige zijn er mij weinig van dergelijke problemen bekend.

Vanderpoorten

Als er toch problemen zijn, wordt er meestal op een of andere manier zijdelings wel contact opgenomen met het departement, hoewel dat niet echt onze bevoegdheid is, want het gaat natuurlijk over veiligheid. Het is het gemeentebestuur, meer bepaald de burgemeester, die daarvoor bevoegd is.

Zulke problemen worden natuurlijk wel gesignaleerd aan de administratie. Als dergelijke problemen veelvuldig gemeld zouden worden, kan het departement niet meer doen dan een bemiddelende rol opnemen. Maar er zijn mij eigenlijk geen andere problemen van die aard ter ore gekomen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André Moreau tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de uitvoering van CAO-V in het onderwijs, terugbetaling door de wetgever van de kosten voor het openbaar vervoer van en naar het werk evenals de fietsvergoeding

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Moreau tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de uitvoering van CAO-V in het onderwijs, terugbetaling door de wetgever van de kosten voor het openbaar vervoer van en naar het werk evenals de fietsvergoeding.

De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, in uitvoering van de CAO-V in het onderwijs krijgen alle vastbenoemde personeelsleden die vermeld zijn in het decreet van 27 maart 1991 de vervoerkosten van en naar het werk volledig terugbetaald door hun werkgever, het departement Onderwijs. Ze kunnen eveneens aanspraak maken op een fietsvergoeding.

Het begrip werkgever is vastgelegd in de omzendbrief van het departement Onderwijs van 22 december 2000 en luidt als volgt : 'Onder werkgever dient verstaan de inrichtende machten, schoolbesturen, ... van de instellingen en centra waarvan personeelsleden, die recht hebben op een volledige terugbetaling van hun vervoerkosten, zijn tewerkgesteld'. In een verduidelijking staat onder toepas-

singsgebied punt 4 het volgende : 'De personen tewerkgesteld als gesubsidieerde contractuelen in de onderwijsinstellingen en centra'. Dezelfde reglementering geldt voor de toekenning van een fietsvergoeding.

Met betrekking tot deze materie stelt zich een probleem voor de vastbenoemde personeelsleden die in opdracht van Onderwijs gedetacheerd zijn naar de Stichting Vlaamse Schoolsport. De stichting ontvangt, in tegenstelling tot de instellingen en centra, geen bijkomende tegemoetkoming van het departement Onderwijs, zoals voorzien in de bovengenoemde omzendbrief. De stichting zelf heeft beslist noch een fietsvergoeding, noch de betreffende verplaatsingskosten voor het openbaar vervoer uit te betalen omdat het departement Onderwijs de betrokken werkgever is.

Het departement Onderwijs weigert de terugbetaling te doen aangezien de omzendbrief enkel gewag maakt van onderwijsinstellingen en centra, niet van de Stichting Vlaamse Schoolsport. Het is ons bekend dat de stichting geen onderwijsinstelling is, maar wel een instelling van openbaar nut. De betrokken personeelsleden zijn echter in opdracht van Onderwijs gedetacheerd naar de stichting. Mijns inziens mag de werkgever terzake geen onderscheid maken tussen de vastbenoemde personeelsleden, waar deze ook hun opdracht uitvoeren. Het is ook best mogelijk dat bij het uitvaardigen van de omzendbrief de stichting werd vergeten.

Een analoog probleem doet zich voor ten aanzien van de gescos van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, die door de afdeling Tewerkstelling worden tewerkgesteld bij de Stichting Vlaamse Schoolsport. Zij worden echter betaald door het departement Onderwijs.

Mijn vraag is kort en eenvoudig : kan de minister over deze problematiek uitsluitsel geven en eventueel gepaste maatregelen treffen ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Zoals door de heer Moreau wordt aangehaald, wordt in de omzendbrief van 22 december 2000 onder werkgever verstaan : 'de inrichtende machten, de schoolbesturen of hogeschoolbesturen van de instellingen en centra waarvan personeelsleden, die recht hebben op een volledige terugbetaling van hun vervoerskosten en fietsvergoeding, zijn tewerkgesteld'.

Vanderpoorten

Overeenkomstig artikel 3, § 1 van het decreet van 1 december 1993 houdende de erkenning en de subsidiëring van de Stichting van de Vlaamse Schoolsport is deze stichting een instelling van openbaar nut, geen onderwijsinstelling.

De maatregelen vervat in voornoemde omzendbrief van 22 december 2000 zijn derhalve niet van toepassing op personeelsleden ressorterend onder voormelde stichting. Bovendien fungeert een personeelslid van het onderwijs dat gedetacheerd wordt, tijdelijk niet meer in het onderwijs. Hij valt dus niet meer onder het gezag van een verantwoordelijke van een inrichtende macht die onderwijs organiseert. De werkgever is op dat ogenblik logischerwijze de verantwoordelijke van de instelling waar de belanghebbende zijn opdracht uitoefent.

Aan gedetacheerde leerkrachten betaalt het departement Onderwijs de weddetoelage, evenals het vakantiegeld en de eindejaarstoelage. Thans wordt de vergoeding voor woon-werkverkeer niet als een aanvulling van de weddetoelage beschouwd, zodat gedetacheerde leerkrachten zich voor de terugbetaling van hun vervoerskosten en/of fietsvergoeding moeten wenden tot de organisatie waar zij tewerkgesteld zijn.

Om voornoemde redenen werd bij het uitvaardigen van de bedoelde omzendbrief van 22 december 2000 de Stichting Vlaamse Schoolsport niet opgenomen.

Tijdens de verschillende vergaderingen waaraan onder andere ook de vakorganisaties deelnamen, en die geleid hebben tot de opstelling van de omzendbrief van 22 december 2000, werd uitdrukkelijk afgesproken dat enkel de gesubsidieerde contractuelen tewerkgesteld in de onderwijsinstellingen en centra de sociale tegemoetkoming zoals bepaald in de CAO-V kunnen krijgen. Gesubsidieerde contractuelen tewerkgesteld bij koepels en bij het departement worden van dit voordeel uitgesloten.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Ik dank de minister voor de uitleg. Dat antwoord volstaat voor mij.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André Van Nieuwkerke tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de time-outprojecten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwkerke tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de time-outprojecten.

De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mevrouw de minister, collega's, ik heb inderdaad een aantal vragen over de time-outprojecten. In samenwerking met Welzijn organiseert Onderwijs in Vlaanderen time-outprojecten met verschillende doelstellingen. Een van die doelstellingen is het bieden van een time-out aan jongeren om hun problematische schoollopen te deblokkeren.

Twee, het reïntegreren van de jongere in de school en onderwijsvorm of -richting waar hij is ingeschreven, behalve indien in het belang van de jongere een andere keuze noodzakelijk is.

Enige tijd geleden werd in Brugge een opendeurdag over een time-outproject georganiseerd. Het was een zeer goed, netoverschrijdend initiatief. Het ging niet alleen om een samenwerking tussen onderwijs en welzijn maar ook over de netten heen. Met directies van de scholen en allerhande hulporganisaties werd over dit zinvol project van gedachten gewisseld.

Om hoeveel projecten gaat het in Vlaanderen ? Hoe werkt een time-outproject ? Wordt overal dezelfde methodiek gebruikt ? Hoe worden de projecten geëvalueerd ? Ik vermoed dat voor de evaluatie een aantal criteria worden gehanteerd. Komen er projecten bij ? Dit verdient navolging in andere regio's. Hoe worden de projecten gefinancierd ? Ik heb het dan over de 15 miljoen frank, waarvan de Koning Boudewijnstichting eenderde op zich neemt. Deze regeling geldt slechts tot februari 2002. Het project is opgestart en de mensen die aan het project werken, willen weten of deze 5

Van Nieuwkerke

miljoen frank tussen onderwijs en welzijn worden verdeeld. Dat is hun grote bekommernis. Globaal gesproken denk ik dat het een goed initiatief is. Toen het project in de beleidsnota werd ingeschreven, stond ik er sceptisch tegenover omdat ik dacht dat probleemjongeren in de eerste plaats in de school van oorsprong moesten worden geïntegreerd, maar nu denk ik dat de nieuwe aanpak in de commissie verder moet worden opgevolgd.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mevrouw de minister, ik wil me aansluiten bij deze vraag. Ik onderschrijf de goede bedoelingen ervan. De heer Van Nieuwkerke beoogt een evenwicht tussen onderwijs en welzijn. Ik herinner me hier enige jaren geleden, in minder aangename economische tijden, een andere discussie. Het ging er toen om een cruciaal evenwicht tussen onderwijs en arbeidsmarkt te vinden. Alle welzijn ten spijt, werd toen gesteld dat 'disciplineren' moest worden ingebouwd. Staan beide goedbedoelde elementen niet haaks op elkaar ? Ik wil het welzijn onderschrijven, maar heb onthouden dat voor bepaalde leerlingen veel meer dan het cognitieve aspect, de attitudevorming van belang is. Wordt juist dit aspect niet gehypothecerd door dit project te goeder trouw in te voeren ?

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, enige tijd geleden werd in Ieper over time-outprojecten een boeiende voormiddag georganiseerd. Ik had de indruk dat het time-outproject te Brugge in een nieuwe fase was aanbeland. Is er geen evolutie te merken bij deze time-outprojecten op vlak van doelpubliek of andere doelstellingen ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, op dit ogenblik zijn vier projecten van start gegaan. Het gaat om de VZW SWOB of samenwerkingsverband welzijn onderwijsvoorzieningen Brugge ; het samenwerkingsverband tussen de VZW ARKTOS en de VZW Jongeren-Voor-Zorg in Antwerpen ; het jongerencentrum Cidar-Koimoor in de regio Leuven ; en tot slot de VZW De Werf in Gent. De vier projecten zijn gekozen op basis van hun verscheidenheid inzake doelgroep,

methode en verblijfsduur in het project, om zoveel mogelijk verschillende ervaringen op te doen.

De projecten zijn schoolvervangende programma's. Een beperkt aantal jongeren kunnen hier voor een korte periode buiten de school worden opgevangen. Het gaat om jongeren die omwille van probleemsituaties of problematisch gedrag tijdelijk geen aansluiting bij het onderwijs meer vinden en waarvoor de school en het CLB alle begeleidingsmogelijkheden hebben uitgeput. Het doel van het project is deze jongeren in het onderwijs te reintegreren, bij voorkeur in de school en de onderwijsvorm waar ze ingeschreven zijn of waren.

De projectmedewerkers begeleiden de reïntegratie in het onderwijs in samenwerking met de school en het CLB. Tegelijkertijd wil het project de preventieve aanpak bij de scholen stimuleren. De school, het CLB en de initiatiefnemers van het time-outprogramma beslissen gezamenlijk over de opname van een jongere in een project. Zowel de minderjarige jongere als de ouders moeten met deze oplossing akkoord gaan. De aangemelde jongeren worden op een eenvormige manier geregistreerd.

Afhankelijk van de duur van de opname, die van drie weken tot drie maanden kan variëren, kent het project uiteraard een andere concrete invulling. Alle projecten hanteren, in meer of minder uitgesproken mate, principes uit de Feuersteinmethode. Concreet betekent dit dat de jongere een beroep kan doen op een geïndividualiseerd en intensief begeleidingstraject. Afhankelijk van de concrete situatie van de jongere, kan aan zijn persoonlijke oriëntering worden gewerkt, of aan omgevingsfactoren zoals bijvoorbeeld de ouders van de jongere. Ook wil men de school betrekken en aandacht besteden aan risicofactoren die voor het schools functioneren van de jongere van belang zijn.

Met het oog op de evaluatie kreeg de VZW Ma-jong de opdracht om, onder meer door middel van intervisiemomenten, onderzoeksgegevens te verzamelen over de instroom, de werking en de resultaten van de geselecteerde projecten. De werking kadert in de zorg voor de uitbouw van een geïntegreerd beleid van problematische onderwijsleersituaties. Het uiteindelijke doel van deze projecten bestaat erin na te gaan waar en hoe deze methodes kunnen worden verankerd. Na de experimentele fase, volgen beleidsopties over de plaats van deze projecten in het onderwijs en de sector welzijn. Vandaar het belang dat ik aan de verscheidenheid van de projecten heb gehecht.

Vanderpoorten

De vier projecten worden op dit ogenblik gecofinancierd door de departementen Onderwijs en Welzijn en de Koning Boudewijnstichting. De financiering is geregeld op basis van een resultaatverbintenis en van de voorwaarde dat aan het wetenschappelijk onderzoek wordt meegewerkt. In 2002 nemen de twee departementen verder de volledige financiering op zich.

De opmerking van de heer Vandenbroeke is niet strijdig met wat hier wordt gezegd. Jongeren in een time-outproject plaatsen wil niet zeggen dat geen aandacht meer aan discipline wordt besteed. Discipline en koppeling aan de arbeidsmarkt zijn integendeel een natuurlijk gegeven. Ik denk bijvoorbeeld aan het secundair deeltijds beroepsonderwijs. Vooral het ontwikkelen van de sociale vaardigheden verhoogt de kansen op de arbeidsmarkt.

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Ik dank de minister voor haar antwoord en vooral voor de toelichting over de verscheidenheid van de projecten en de gehanteerde methodes. De evaluatie zal uitwijzen op welke doelgroep een bepaald project kan worden geënt. Ik vind het uitermate belangrijk dat ook de financiering wordt gegarandeerd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de sluiting van scholen in Gent naar aanleiding van betogingen op 19 oktober 2001

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Huybrechts tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de sluiting van scholen in Gent naar aanleiding van betogingen op 19 oktober 2001.

De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, op 19 oktober zullen allerhande groepen, al dan niet kaalgeschoren, de hele dag in Gent betogen. Omwille van de veiligheidsmaatregelen die dienen te worden geno-

men om gewelddadigheden te voorkomen – ik denk aan het voorbeeld in de ons omringende landen -, dreigt het centrum van Gent een doodse bedoening te worden. De crèches en peuterspeelplaatsen, die in de veiligheidszone liggen, worden gesloten. De kans dat het openbaar vervoer wordt stilgelegd, is reëel. De scholen van het stadsonderwijs zullen in heel Gent de deuren sluiten. Ook het vrij onderwijs overweegt deze maatregel. Het Gentse onderwijs vraagt aan de minister de sluiting te erkennen als een geval van overmacht, zoniet zijn de scholen verplicht die sluitingsdag achteraf in te halen.

Mevrouw de minister, zult u de sluiting van de scholen erkennen als een geval van overmacht ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, het stadsbestuur heeft me schriftelijk meegedeeld dat, naar aanleiding van de Eurotop op 19 oktober te Gent, een aantal scholen gesloten zullen zijn omdat ze die dag niet of moeilijk bereikbaar zijn of omdat ze in de veiligheidszone liggen. Naast de aangekondigde betoging van de anti-globalisten, moet de stad Gent ook rekening houden met de volgende elementen. Er is namelijk een scholierenbetoging aangevraagd, en de vakbonden van het personeel van het openbaar vervoer van Gent hebben eveneens tot een staking opgeroepen. Bovendien is men niet zeker dat de aangekondigde betogingen de voorgeschreven route zullen volgen, dat er geen wilde stakingen en betogingen zullen losbreken en dat men de veiligheid in de nabijheid van de scholen kan garanderen.

Ik heb de sluiting inderdaad erkend als een geval van overmacht. Het stadsbestuur van Gent werd hiervan op de hoogte gebracht. Het schoolbestuur van een school, die omwille van overmacht één dag gesloten blijft, moet de vereiste maatregelen treffen zodat de leerlingen geen leerachterstand oplopen. Elk schoolbestuur moet de nodige organisatorische schikkingen treffen, zodat de inhoud van de lessen die niet werden gegeven, op een later ogenblik aan bod komt. De scholen moeten dus niet noodzakelijk de weggevalen lestijden inhalen.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Ik dank de minister voor haar duidelijk antwoord.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de lage instroom in de opleidingen verpleegkunde

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de lage instroom in de opleidingen verpleegkunde.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, zoals elk onderwijsjaar wordt ook nu met spanning uitgekeken naar de verschuivingen die zich voordoen bij de studiekeuzes in het hoger onderwijs, maar ook in het vierdegraadsonderwijs. Ik meen begrepen te hebben dat er reeds enkele vragen zijn gesteld naar, onder meer, de instroom in de leerkrachtenopleiding.

Ondertussen zult u wel vertrouwd zijn met mijn stokpaardje. Ik blijf er namelijk op hameren dat een goede instroom voor de richtingen verpleegkunde in het eerste jaar van levensbelang is. Het gaat immers om nieuwe – dus geen 'opgeschoolde' om een vreemd woord te gebruiken – mensen die voor verpleging kiezen en die keuze trouw blijven op voorwaarde dat de opleiding meevalt.

Reeds jaren gaan in dit parlement stemmen op om het tekort aan verpleegkundigen eens in zijn geheel te bekijken. Allicht door de versnipperde bevoegdheden die deze instroom kunnen bepalen, is het moeilijk om daarover in dit parlement een fundamentele bespreking te voeren. Op federaal vlak zijn er inspanningen vanuit Sociale Zaken en Volksgezondheid, terwijl op Vlaams niveau de inspanningen – of misschien moet ik van de niet-inspanningen spreken – vanuit Welzijn, Volksgezondheid, Onderwijs en Werkgelegenheid komen.

De minister van Onderwijs volgt de evoluties in haar sector vrij nauwgezet op. Vorig jaar sloot ze aan bij de federale campagne die meer verpleegkundigen voor de opleiding warm wou maken. Ik heb me al eerder sceptisch uitgelaten over die campagne. Ik heb er heel wat negatieve reacties over gehoord, onder meer omdat het geen Vlaamse

campagne was en omdat de links die bijvoorbeeld via het web naar het Vlaams onderwijs gelegd werden, onvolledig en niet praktisch genoeg waren. Een federale minister, die het weliswaar over antibiotica had, parafraserend zou men dus kunnen zeggen : 'Minder verpleegkundigen na een campagne'.

De resultaten zijn er blijkbaar niet. Volgens mijn informatie is het aantal eerstejaars, zeker in het hoger onderwijs, op de meeste plaatsen gedaald, daar waar een duidelijke verhoging beoogd werd. Bij de brugopleidingen is er wel een sterke stijging, wat duidt op een betere scholing en meer kwaliteitsgarantie in de sector. Nieuwe handen levert dit echter niet op.

Uit dit alles dienen nu dringend conclusies getrokken te worden. Noch op het vlak van informatie, noch op het vlak van beeldvorming, noch qua timing en doelgroep was dit een goede campagne om de instroom te begeleiden en om jongeren te motiveren om verpleegkundige te worden. Brugopleidingen hebben daarentegen wel succes. Redenen daarvoor zijn onder meer de behoefte aan bijscholing als dit tot een financiële verbetering en promotiekansen leidt, alsook de lagere kostprijs van deze opleiding.

Vorige week heb ik in de krant gelezen dat de omscholing van kinesisten en andere paramedici tot verpleegkundigen veeleer zwak was. Het ging volgens dit krantenartikel om slechts 35 kandidaten, maar door de verlenging en de propaganda die daarover gevoerd werd, zouden nu reeds 81 kinesisten en 31 andere paramedici die opleiding aanvatten. Budgettair werd evenwel uitgegaan van 300 personen.

Mevrouw de minister, mijn concrete vragen luiden als volgt.

Hoe is de evolutie van de inschrijvingen in het eerste jaar verpleegkunde in de verschillende Vlaamse regio's ? Kunt u dit specificeren voor de twee opleidingen ?

Hebt u een zicht op het aantal studenten dat via de VDAB aan het eerste jaar graduaat en gediplomeerde begonnen is ?

Is de instroom in de brugopleidingen inderdaad sterk verhoogd ? Zo ja, hoe verklaart u dit ?

Werd de federale campagne verpleegkunde door u en door de betrokken ministers uit de Vlaamse regering geëvalueerd ? Werd deze geëvalueerd door

Van Cleuvenbergen

de betrokken minister uit de federale regering, met name de minister van Volksgezondheid ? Zo ja, wat zijn daarvan de resultaten ?

Tot slot heb ik nog een bijkomende vraag. Ik heb in een persbericht gelezen dat de omscholing van kinesist of paramedicus tot verpleegkundige maximum drie jaar zou duren. Kunt u het woord maximum wat verduidelijken ? Kunnen zij van bepaalde vakken vrijgesteld worden of kan een jaar wegval- len ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : In de voorbije weken hebben we hier de problematiek van de instroom van de leerkrachten behandeld, een proble- matiek die enigszins vergelijkbaar is met deze die u in uw vraag aankaart. Gelukkig stellen we inzake de instroom van leerkrachten wel een – weliswaar lichte – stijging vast.

In het begin van het academiejaar wil iedereen de evolutie van het aantal inschrijvingen in diverse opleidingen kennen. Mijn ervaring is dat de maand september in het hoger onderwijs nog heel veel in- schrijvingen oplevert en dat bijgevolg elke vroegtij- dige opname een totaal fout beeld oplevert. Ik geef een voorbeeld. Op 11 september 2001 noteerden we 7.892 inschrijvingen in het eerste jaar van de le- rarenopleidingen van één cyclus aan de hogescho- len. Op 2 oktober 2001 was dat aantal aangegroeid tot 9.337. Dat zijn dus 1.445 bijkomende inschrij- vingen in een periode van drie weken, wat over- eenstemt met 18,3 percent. Reden te meer om heel omzichtig met de cijferdans om te gaan.

Voor de opleiding verpleegkunde heb ik een eerste opname laten uitvoeren op 21 september 2001, maar ik weet nu al dat ik pas een echt beeld zal hebben tegen eind oktober 2001. Er kunnen mo- menteel immers nog verschuivingen optreden en er kunnen nog steeds aanmeldingen binnenlopen, maar eveneens afmeldingen. Ik kan de ontvangen cijfers alleen vergelijken met die van de beperkte statistische telling van vorig jaar op 30 september 2000.

In het eerste jaar van de opleiding van één cyclus aan de hogescholen noteerde ik volgende aantallen. Het aantal reguliere studenten lag in de perio- de 2000-2001 op 1.639, tegenover 1.535 in de perio- de 2001-2002. Dit is een daling met 104. Voor de brugopleidingen van één jaar is er een daling met

273 inschrijvingen, maar voor de brugopleidingen van twee jaar een stijging met 52 inschrijvingen. In het kader van het Vesofo-project werd een stijging vastgesteld met 37 eenheden, maar bij de VDAB dan weer een daling met 67 eenheden. Dit laatste is echter een vergelijking met de situatie op 25 no- vember 2000. In totaal betekent dit een daling met 355 eenheden in vergelijking met 2000-2001.

De afname van de brugopleiding van één jaar was enigszins te verwachten omdat de doelgroep uit- eindelijk toch vrij omvangrijk is, maar de te leveren inspanning voor deze mensen met heel wat erva- ring wel zeer groot is. De VDAB-inschrijvingen zijn eveneens te relativeren omdat we niet beschikken over het aantal van eind september 2000, maar slechts over de cijfers op 25 november 2000. De vergelijking is dus moeilijk.

Bij de reguliere studenten valt in ieder geval de af- name op, niettegenstaande de groots opgezette campagne. Er zijn geen relevante opvallende regio- nale verschillen. Van een veel grotere instroom in de brugopleiding is er op dit ogenblik zeker geen sprake. Bijgevolg is de gevraagde opsporing van de oorzaken van een mogelijke stijging thans niet aan de orde.

Voor het secundair onderwijs, vierde graad BSO, stellen we vast dat er 98 reguliere leerlingen min- der zijn. Er zijn er wel 20 meer via het Vesofo-pro- ject en nog eens 84 meer via de VDAB. Dit bete- kent dus in zijn geheel een lichte stijging, namelijk 6 leerlingen meer.

Hoewel er zich in het secundair onderwijs een sta- tus quo voordoet, is het opmerkelijk dat de toena- me van de instroom vanuit de arbeidsmarkt quasi wordt tenietgedaan door het verlies binnen de groep van de reguliere leerlingen.

Ik kan alleen samen met u vaststellen dat de ge- wenste stijging van het aantal inschrijvingen van reguliere studenten en leerlingen zeker niet opge- treden is. Het tegendeel is eerder waar. We weten uiteraard niet wat het beeld zou zijn, mocht de in- tensieve campagne niet gevoerd zijn. Misschien zou dit beeld dan nog veel dramatischer zijn. In de eer- ste gesprekken die we met de federale bevoegde collega's daarover hadden, is enerzijds de ontgoo- cheling gebleken, maar is anderzijds ook vastge- steld dat nog geen rationele verklaring gevonden is. Ikzelf vrees dat het imago van het beroep er door de beroering in de vorige jaren niet op verbe- terd is en dat bijgevolg steeds minder jongeren ge- neigd zijn voor dit zware beroep te kiezen. Doen ze dat anderzijds toch, dan kunnen we er wel van op

Vanderpoorten

aan dat de keuze heel bewust is en dat deze motivatie ertoe kan bijdragen dat zij hun opleiding met succes zullen doorlopen.

Vanuit onderwijs zelf is het nauwelijks mogelijk nog meer inspanningen te doen. Misschien kunnen we met de CLB's nog verder overleggen over de informatie voor volgend jaar. Ik bedoel daarmee de informatie voor leerlingen van het secundair onderwijs. Voor het overige is de zorgensector hoofdzakelijk een federale verantwoordelijkheid.

De ervaring die we thans opdoen met kinesisten die blijkbaar niet geneigd zijn de overstap te doen naar verpleegkunde, spreekt in ieder geval boekdelen. Het beroep schrikt blijkbaar af. Dit is, samen met andere factoren, tekenend voor deze problematiek.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik dank de minister voor de gegevens die zij heeft verstrekt. Uiteraard is het weinig opbeurend dit na al die jaren te horen.

Het zou uiteraard interessant zijn de statistieken nogmaals te vergelijken zodra die op basis van dezelfde data beschikbaar zijn. Ik geef wel toe dat verschuivingen steeds mogelijk blijven.

U hebt me ooit gezegd dat het budget dat Vlaanderen aan die campagne heeft besteed, moeilijk te berekenen is omdat het vooral een logistieke hulp betrof bij de verspreiding van het materiaal. Men kan zich daarbij echter afvragen of het niet meer resultaat zou hebben opgeleverd indien die middelen waren gebruikt om de opleidingen goedkoper te maken.

Tot slot wens ik te stellen dat ik dit alles samen met u betreur en dat dit de Vlaamse gezondheidszorg heel wat zorgen baart.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer André Van Nieuwkerke treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Gilbert Vanleenhove tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de moeilijkheden die scholen ondervinden om te kunnen voldoen aan door de overheid opgelegde niet-onderwijsgebonden financiële verplichtingen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vanleenhove tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de moeilijkheden die scholen ondervinden om te kunnen voldoen aan door de overheid opgelegde niet-onderwijsgebonden financiële verplichtingen.

De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, naast de onderwijsgebonden werkingskosten dragen scholen nog tal van andere door de federale en regionale overheid opgelegde financiële verplichtingen. Ik denk daarbij aan de repressen, de veiligheidsinvesteringen, enzovoort.

Om dit te illustreren, wil ik een voorbeeld geven dat evenwel geen alleenstaand geval vormt. Het is integendeel exemplarisch voor de situatie waarin vele Vlaamse scholen zich vandaag bevinden.

Het VTI van Waregem gaf, zoals decretaal bepaald, opdracht om een oriënterend bodemonderzoek uit te voeren. Alle scholen zijn daartoe voor het einde van het jaar verplicht. Om de 10 jaar moet een dergelijk onderzoek herhaald worden. De kostprijs daarvan kan oplopen tot 459.000 frank.

Uit het oriënterend bodemonderzoek in het VTI van Waregem blijkt nu dat er twee verontreinigingspunten zijn. Hoewel deze punten allebei door OVAM als historisch worden aangezien, eiste OVAM dat er vóór 4 september 2001 een beschrijvend bodemonderzoek zou gebeuren. De school vroeg drie maanden uitstel, maar kreeg uiteindelijk zes weken. De kostprijs van het beschrijvend onderzoek schommelt tussen 300.000 en 363.000 frank.

Als er moet worden gesaneerd, dan zal dat de school 3.388.000 frank per verontreinigingspunt kosten. Alles bij elkaar staan de school meer dan 8 miljoen frank kosten te wachten, en dat terwijl haar werkingstoelage nu al ontoereikend is. Dit is geen alleenstaand geval.

Mevrouw de minister, kunt u ons een inventaris bezorgen van alle niet-onderwijsgebonden en door de

Vanleenhove

federale en regionale overheden opgelegde financiële verplichtingen van scholen ? Zo'n inventaris zou meer licht werpen op de omvang van de kosten die niets met onderwijs te maken hebben, maar wel met de werkingstoelage moeten worden betaald.

Vindt u het verantwoord dat dergelijke verplichtingen een groot deel van de voor pedagogische, didactische en infrastructurele noden bedoelde werkingsbudgetten opslorpen ?

Wat stelt u voor om dit probleem op te lossen ?

Wat kan de school in kwestie doen als ze niet in staat is om die kosten te betalen ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijneer Vanleenhove, het is onmogelijk een volledig overzicht te geven van alle niet-onderwijsgebonden financiële verplichtingen van scholen. Naast de door u vermelde regionale en federale verplichtingen, zijn er nog Europese en lokale verplichtingen. Die laatste worden opgelegd door de gemeentelijke en provinciale overheden en verschillen sterk van plaats tot plaats.

De reden daarvoor is de bestuurlijke logica waarin verschillende overheden generieke bevoegdheden hebben. De overheid die bevoegd is voor milieu treedt wetgevend op voor alle rechtsonderhorigen, en legt door dit optreden wettelijke normen op aan alle particulieren en overheden, met inbegrip van de eigen overheid.

Uiteraard zijn zware financiële verplichtingen die voortvloeien uit een andere wetgeving dan de onderwijswetgeving problematisch. Ze zijn echter een normaal gevolg van het feit dat onderwijsinstellingen rechtssubjecten zijn als alle andere. Het zou een schending van het gelijkheidsbeginsel zijn als een bepaalde algemeen geldende milieuwetgeving of een ander soort wetgeving niet van toepassing was op onderwijsinstellingen.

In het voorbeeld van het VTI van Waregem wordt een historische bodemverontreiniging toegerekend aan de actuele bezetter van de grond. Blijkbaar legt de regelgeving op korte termijn een beschrijvend onderzoek op.

Oplossingen moeten in eerste instantie in de milieuregelgeving worden gezocht. Dit beleidsdomein

behoort tot de bevoegdheid van de minister van Milieu, en daarom zal ik me hierover niet uitspreken. In geen geval mag de volksgezondheid ondergeschikt worden gemaakt aan de belangen van de scholen. Het spreekt overigens vanzelf dat het allerminst in het belang van de school is om op een verontreinigd perceel gelegen te zijn en dat ook te blijven.

Voor scholen die niet in staat zijn om de kosten van een bodemsanering te betalen, moet in de eerste plaats in de regelgeving over de bodemsanering een oplossing worden gezocht. Het is me niet duidelijk of in dit geval alle administratieve mogelijkheden zijn benut. Indien dit werkelijk het geval zou zijn en de financiële verplichtingen inderdaad te zwaar om dragen zijn, kan overleg tussen mij en de minister van Milieu misschien een aanvaardbare oplossing opleveren.

Het is duidelijk dat we onze inspanningen om alle overheden te sensibiliseren bij het uitvaardigen van nieuwe regelgeving moeten voortzetten. Talloze minder fundamentele of bekende regels kunnen het de scholen moeilijk maken. De wetgevende overheden houden niet altijd rekening met de kosten die hun regelgeving voor de scholen meebrengt.

De regelgeving inzake bodemsanering biedt de mogelijkheid om de aansprakelijkheid te ontlopen voor een verontreiniging die de eigenaar niet zelf heeft veroorzaakt. Dat moet dan wel bewezen worden. Het VTI van Waregem heeft geen gebruik gemaakt van deze clausule. Dat doet het vermoeden rijzen dat het VTI zelf verantwoordelijk is voor de verontreiniging. Voor een verdere inhoudelijke bespreking van het dossier is het aangewezen een vraag te stellen aan de minister van Leefmilieu.

De voorzitter : De heer Vanleenhove heeft het woord.

De heer Gilbert Vanleenhove : Mevrouw de minister, naast de federale en regionale verplichtingen zijn er inderdaad ook nog provinciale en lokale. Het spreekt voor zich dat die laatste lasten sterk kunnen wisselen. Niettemin zou een inventaris van op zijn minst de kosten die de regionale regelgeving met zich meebrengt bijzonder nuttig zijn. Mijns inziens is dat niet zo'n moeilijke opdracht.

De lokale overheden brengen de scholen soms in een lastig parket met hun regelgeving.

Het verheugt mij dat de Vlaamse overheid beseft dat ze hen daarvan bewust moet maken.

Vanleenhove

Het zou onverantwoord zijn dat de milieuverplichtingen niet voor scholen zouden gelden, merkte u op. Ik ben het uiteraard met u eens. Mijn vraag was echter niet of het verantwoord zou zijn om de scholen te onttrekken aan de milieuwetgeving. Ik vroeg u of het wel verantwoord is dat al die kosten worden betaald uit de werkingsbudgetten, en ik twijfel er niet aan dat u dat onverantwoord vindt. De vraag is dan natuurlijk waar dat geld dan wel vandaan moet komen.

Wat dit specifieke geval betreft, doet het mij genoegen dat er eventueel overleg mogelijk is tussen u en de minister van Leefmilieu als deze school niet zou kunnen betalen. Ik vrees echter dat niet alleen deze school aan uw deur zal staan, maar nog heel wat andere die in dat geval verkeren.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik kan inderdaad een lijst samenstellen van zaken die tot de regionale en eventueel de federale bevoegdheid behoren. Vanzelfsprekend zal die lijst dan niet alle kosten ten gevolge van niet-onderwijsgebonden wetgeving bevatten.

De heer Gilbert Vanleenhove : Het verheugt mij dat u bereid bent zo'n niet-limitatieve lijst op te stellen.

De heer Ludo Sannen : Zo'n lijst kan ook nuttig zijn bij de sensibilisering van de andere ministers, die dan tenminste een beeld hebben van een deel van de financiële verplichtingen van de scholen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.48 uur.*
